

**KRISESENTER
SEKRETARIATET**

ORGANISASJON FOR KRISESENTER I NORGE

BESKYTTELSESTILTAKENE

KODE 6 & KODE 7

– en veileder om rettighetene til personer som lever på sperret
adresse kode 7 og strengt fortrolig adresse kode 6

FORORD

Personer som utsettes for vold eller trusler om vold har krav på beskyttelse.

I de mest alvorlige tilfellene vil de kunne ha behov for beskyttelsestiltaket **strengt fortrolig adresse KODE 6** eller **fortrolig adresse KODE 7**

Disse personene vil være avhengig av en eller annen form for hjelp, støtte og informasjon for å kunne benytte seg av dette tiltaket.

INNHOOLD

6 Definisjoner og avgrensinger

8 Innledning

10 Former for vold

12 Adressesperre

16 Livet på strengt fortrolig adresse kode 6

20 Initiering av beskyttelsestiltakene

22 Vilkår for sperring av adresse

24 Kripos, tidsrom, flytting

26 Koordinering, metodearbeid, praktiske utfordringer

28 Nettvett og krypterte samtaler

30 Samværsrett

32 Andre ansvarlige instanser. NAV

36 Andre ansvarlige instanser. Helfo

38 Rettsgrunnlag

FORMÅLET MED DENNE VEILEDEREN ER Å GI DEG DEN INFORMASJONEN DU TRENGER FOR Å KUNNE BIDRA TIL AT DEN TRUSSELUTSATTE FÅR RIKTIG HJELP.

Denne veilederen er skrevet til deg som arbeider med beskyttelsestiltakene kode 6 og kode 7. Informasjon om beskyttelsestiltakene kan også være relevant for den trusselutsatte selv og alle som på en eller annen måte jobber med personer som utsettes for vold i nære relasjoner.

Veilederen er utarbeidet av Kriesesentersekretariatet. Vi har samarbeidet tett med Politiet i Troms, Kripes, NAV, Helfo, Kriesesenteret i Salten, Kompetanseteamet mot tvangsekteskap og kjønnslemlestelse og Utekontakten i Bergen. Veilederen er produsert med finansiering fra Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging.

DEFINISJONER

Trusselutøver er en som skader, smerter, skremmer eller krenker andre.

Trusselutsatt er den som trues av trusselutøver.

Mange trusselutsatte har tidligere vært utsatt for vold. Når vedkommende har fått adressesperr kode 6 eller kode 7, skal volden ha opphørt, og begrepet voldsutsatt brukes derfor ikke videre i veilederen.

Verken personer utsatt for vold eller trusler om vold, eller trusselutøvere er homogene grupper. Vold i nære relasjoner forekommer i alle aldersgrupper samfunnslag, kulturer og miljøer.

Politiet og straffeloven definerer **vold i nære relasjoner** som «vold eller trusler om vold overfor personer som er eller har vært gift eller som lever eller har levd i ekteskapslignende forhold. Det gjelder også søsken, barn, foreldre, besteforeldre og andre i rett opp- eller nedadstigende linje, samt adoptiv-, foster- og stefforhold».

AVGRENSINGER

Majoriteten av de som har levd på sperret adresse har gjort det grunnet vold i nære relasjoner. Veilederen avgrenses derfor til vold i nære relasjoner.

Veilederen omfatter voksne personer. Den omfatter også barn som sammen med omsorgsperson omfattes av denne typen tiltak.

Det er politiet som, i samråd med den trusselutsatte, beslutter om det skal gis adressesperr til voksne, og dennes husstand.

Barnevernet vurderer adressesperring for barn i barnevernssaker, og kan kun gi adressesperring til barnet.

Den videre fremstillingen vil derfor i hovedsak omhandle adressesperring for voksne, men siden politiet sperrer adresse for alle i felles husstand med den trusselutsatte vil også fremstillingen omhandle barn som er i følge med voksne.

INNLEDNING

Vold i nære relasjoner

Vold i nære relasjoner er et omfattende samfunnsproblem. Hvert år oppsøker anslagsvis 6000 - 8000 mennesker krisesentertilbudene og/eller anmelder forholdet til politiet.

Ofre for vold i nære relasjoner kan motta hjelp fra ulikt hold i Norge. De mest brukte tiltakene er krisesentrene, som er benyttet som døgkontinuerlig beskyttelse. I tillegg gis ofre for vold i nære relasjoner ytelse fra blant annet familierådgivningskontorene, barnevernet eller frivillige organisasjoner.

Vold i nære relasjoner omfatter all fysisk og psykisk vold og trusler mellom nåværende og tidligere familiemedlemmer, og den omfatter også barn som er vitne til volden.

Straffbar kjønnslemlestelse og tvangsekteskap faller også inn under begrepet. Vold i nære relasjoner er i strid med norsk lov, og internasjonale forpliktelser.

Vold i nære relasjoner er ikke et ensartet fenomen. Det kan være ulike former for vold, volden kan være et uttrykk for ulike maktkonstellasjoner og undertrykkingsmekanismer, og volden kan finne sted i ulike nære relasjoner. Som begrep rommer vold i nære relasjoner et stort felt.

FORMER FOR VOLD

Fysisk vold

All vold som innebærer fysisk kontakt - spark, slag, lugging, biting, kloring, fastholding, risting, dytting, kvelertak. Innsperring og isolasjon er også former for fysisk vold.

Psykisk vold

Bruk av ord og stemme som truer, skader, krenker eller kontrollerer andre. Å nedvurdere, være likegyldig til og ydmyke andre er også former for psykisk vold. Eksempler er: «Jeg skal drepe deg», «du er ikke verdt noe», «du er så stygg og feit at ingen kan være glad i deg».

Materiell vold

Knusing, ødeleggelse og kasting av gjenstander, slag i vegger og dører og liknende.

Seksuell vold

Alle former for seksuelle krenkelser. Eksempler er: handlinger eller forsøk på handlinger som innebærer fysisk kontakt som berøring, befølning, slikking, suging, masturbasjon, samleieliknende handlinger, samleie og voldtekt, og handlinger eller forsøk på handlinger uten fysisk kontakt som seksualisert tilsnakk, blotting, fotografering, filming, kikking og fremvisning av pornografi.

Økonomisk vold

Kontroll over andres økonomi; den ene partneren nektes å ha kontroll over egen eller felles økonomi.

Latent vold

Vold som «ligger i lufta», en spesiell stemning før eller etter en voldsepisode.

Vold i oppdragelsesøyemed

Fysisk og psykisk avstraffelse som en del av oppdragelsen for å endre adferden til barn og unge.

Strukturell vold

En form for vold hvor sosiale strukturer eller sosiale institusjoner skader mennesker gjennom å forhindre at deres grunnleggende behov oppfylles.

Digital vold

Trusler og trakassering via meldinger, overvåking og kontroll via mobiltelefon eller sosiale medier, eller stygge meldinger postet på nett. Innbefatter også trusler, trakassering og seksuelle overgrep som følge av kontakt etablert på nett.

ADRESSESPERRE

Adressesperre er et virkemiddel som politiet kan ta i bruk for å beskytte personer som utsettes for vold eller trusler om vold. Det finnes to typer adressesperre. Adressesperre kode 7 er mindre omfattende enn kode 6.

Adressesperre KODE 7

Adressesperre kode 7 eller «fortrolig adresse» innebærer at adressen ikke skal gis ut til private. Adresseopplysninger er likevel tilgjengelig for alle offentlige myndigheter som har tilgang til opplysninger fra folkeregisteret.

Kripos utsteder bekreftelsesbrev på adressesperring som utsatte kan fremvise ved behov.

Adressesperre KODE 6

Adressesperre kode 6 eller «strengt fortrolig adresse» innebærer at opplysninger om adressen ikke skal gis ut til noen. Dette betyr at den trusselutsattes adresse i folkeregisteret kun er tilgjengelig for autoriserte personer.

Adressen blir helt fjernet fra alle registre.

Hvis noen lurer på om de kan få adressesperre eller andre typer beskyttelsestiltak, må de henvende seg til lokalt politi på telefon 02800 eller ved å møte opp personlig på den lokale politistasjonen.

Adressesperre som tiltak

- et av flere mulige beskyttelsestiltak

I mange tilfeller iverksetter politiet etterforskning etter at de har mottatt informasjon om trusselutsattes situasjon. Politiets arbeid går i både etterforsknings- og sikkerhetssporet, men kan også utelukkende gå i sikkerhetssporet.

Politiet vurderer og iverksetter ulike beskyttelsestiltak for den trusselutsatte for å hindre ytterligere voldshendelser. Beskyttelsestiltakene foreslås på bakgrunn av en trusselvurdering basert på risikovurderingsverktøyene **SARA** og **PATRIARK**.**

Beskyttelsestiltak kan for eksempel være voldsalarm eller besøksforbud for en kortere eller lengre periode. Der

disse tiltakene har vist seg lite effektive eller man ser etter en vurdering at det ikke vil fungere godt nok kan politiet beslutte at adressen blir sperret mot innsyn.

Selv om adressesperre som tiltak er rettet mot enkeltindivider som ikke kan oppnå beskyttelse gjennom andre typer tiltak kan politiet vurdere sikkerheten dithen, at man går direkte til bruk av adressesperre kode 6 eller kode 7.

Å leve på sperret adresse på grunn av vold i nære relasjoner byr på store utfordringer for den enkelte. Tiltaket blir derfor brukt når andre tiltak vurderes uegnet for å beskytte de trusselutsatte.

***PATRIARK** er retningslinjer for gjennomføring av strukturerte faglige vurderinger av risiko for æresrelatert vold.

***SARA** er et risikovurderingsverktøy som gir politiet beslutningsstøtte ved vurdering av beskyttelsestiltak i hendelser knyttet til vold i nære relasjoner.

LIVET PÅ STRENGT FORTROLIG ADRESSE KODE 6

Ingen kan pålegge den trusselutsatte en adresse-sperre mot vedkommendes vilje. For at tiltaket skal kunne anvendes, betinger det at adressesperren er frivillig og basert på den trusselutsattes eget valg.

I de fleste tilfeller hvor trusselutsatte blir avslørt er det på grunn av den trusselutsatte selv. Grunnen til dette ble nevnt innledningsvis; det er nærmest umulig å holde seg skjult over lang tid og det er vanskelig å kutte alle bånd til fortiden. Det er derfor den trusselutsatte selv som får den største oppgaven med å ivareta sikkerheten slik at vedkommende ikke blir avslørt.

Livet til personer som lever på sperret adresse kan føles begrensende og komplisert på mange områder. Det blir

blant annet komplisert å få tilgang til alle tjenester som krever at en oppgir adresse og bruk av geolokaliserende informasjon må begrenses.

Det å ikke kunne dele informasjon med noen om hvor en befinner seg vil være en belastning ved opprettholdelse av bekjentskaper og relasjoner, nye som gamle.

Det kan være svært krevende å forholde seg til at man lever på kode av en grunn, samt å i enhver sammenheng å huske å ikke foreta seg noe som kan gjøre at man blir avslørt.

Den trusselutsatte styrer mye av informasjonen selv, og bør derfor være varsom for ikke å avsløre seg selv.

Praktisk

Den viktigste konsekvensen av adressesperre er at den trusselutsatte flytter fra hjemmet sitt. I de fleste tilfeller bistår politiet den trusselutsatte slik at vedkommende får hentet sine eiendeler før han eller hun flytter, men i noen tilfeller kan flyttingen føre til tap av viktige eiendeler. Enkelte rekker ikke å ta med seg pass, viktige medisiner eller arbeidsattester og skolepapirer.

Trusselutsatte må også slutte i sitt tidligere arbeid, bytte bank, bryte kontakten med fastlegen, helsestasjon, skolekretsen og idrettslaget for ungene.

Sosialt

En innvilgelse av adressesperre gir ingen automatisk beskyttelse, men fordrer at den trusselutsatte fyller tiltaket med egnede funksjoner, som det å kutte kontakten med øvrig familie, barnehage, venner og nærmiljøet.

Trusselutsatte må ofte bryte med venner, foreldre og andre som har utgjort trusselutsattes- og barnas nettverk. For noen av barna har frakoplingen fra sitt kjente nettverk medført brudd i kontakten med besteforeldre, tanter og onkler de har vært knyttet til.

Barna har en tapsliste som på mange måter kjennetegner barn som har flyktet fra krig og nød.

Psykiske belastninger

Den trusselutsatte kan ofte bli ensom av å leve på sperret adresse, og denne ensomheten deler den trusselutsatte ofte med barna. Ensomheten som følger tiltaket er gjenkjennelig fra livet trusselutsatte levde med trusselutøveren.

Forskjellen fra isolasjonen de kan ha opplevd når de levde med trusselutøveren og en adressesperring er at volden ofte erstattes av vonde reaksjoner.

Personer på sperret adresse forteller om gråtetokter og angstanfall, selvbepreidelse og manglende håp for fremtiden.

Virkninger for barn

Barna som lever på sperret adresse sammen med sin forelder kan ikke rope hvem de er og uansett hva de gjør må det gjøres med forsiktighet.

Konsekvensene for barn gir seg utslag på forskjellige måter. Mens noen barn takler det helt fint, vil det for andre gi utslag i søvnvansker, vanskeligheter med å være sammen med andre barn og urolighet.

Andre barn er utagerende og tar frustrasjonene ut på lekeklassen, i barnehagen eller på skolen.

INITIERING AV BESKYTTELSESTILTAKENE

Adressesperre kode 6 og kode 7

Tiltakene kan bli vurdert i forbindelse med at den trusselutsatte selv tar kontakt med politiet og forklarer om en trusselsituasjon, en straffesak, gjennom at barnevernet tar kontakt, eller at advokat, psykolog, krisesenter, kompetanseteam eller lignende har kommet i kontakt med en person de mener har behov.

Behovet løftes så hos politiet

Den trusselutsatte tar kontakt med politiet i distriktet vedkommende tilhører én gang. Deretter har det politidistriktet hvor saken starter hovedansvaret for oppfølging av saken.

Politiet beslutter sperret adresse i alle saker bortsett fra barnevernssaker hvor barnevernet har egen beslutningsmyndighet. Beslutninger om sperring av adresse fattes av aktuelt politidistrikt, i samråd med den trusselutsatte.

Kompetanseenheten ved distriktet gjennomfører en risikovurdering og foretar en vurdering av om tiltakene er nødvendig og egnet. Dersom kompetanseenheten kommer frem til at ett av tiltakene er egnet vil vedtaket måtte signeres av høyeste politimyndighet i distriktet.

Dersom politiet ikke har håndtert slike saker før:

Ring Kripos v/Nasjonalt kontaktpunkt for adressesperre, de er fagenhet og rådgiver i politiet. Telefonnummeret står bakerst i veilederen.

VILKÅR FOR SPERRING AV ADRESSE

Tiltaket må være nødvendig og egnet for den trusselutsatte

Anmeldelse er ikke en forutsetning for at tiltaket blir besluttet. Men for at adressesperre skal bli iverksatt må det være et nødvendig og egnet tiltak for den trusselutsatte.

Egnehetsvurderingen knyttes til den trusselutsatte. Begrunnelsen for dette vilkåret kommer av at det er den trusselutsatte selv som vil ha den største jobben med å holde seg skjult.

Den trusselutsatte må ta mange forholdsregler for å skjule seg. Momenter i vurderingen kan være om man er ny i landet, språkutfordringer, rus, psykiatri og andre

medisinske problemer, om arbeidssituasjonen til den trusselutsatte tillater det og om man har tilleggsutfordringer, som gir en økt sårbarhet og kompliserer situasjonen.

Nødvendighetsvurderingen går ut på å finne ut om det foreligger en reell fysisk trussel.

Som nevnt medfører tiltaket store utfordringer for den enkelte og dersom risikoen for den trusselutsatte kan avhjelpes ved mindre inngripende tiltak, skal disse heller tas i bruk. Den trusselutsatte kan ofte komme langt uten å måtte leve med adressesperre. Tiltaket er tenkt som en siste utvei og det er derfor viktig å foreta en nødvendighetsvurdering.

Kripos

Fagkontakter i hvert politidistrikt melder beslutningen om sperring av adresse inn til Kripos ved Nasjonalt kontaktpunkt for adressesperring. Kripos kontrollerer at politidistriktet har fattet en beslutning og foretatt en trusselvurdering som tilsier sperring, og at det foreligger et signert samtykke til sperring og flyttemelding fra den trusselutsatte.

Det gis deretter melding fra Kripos til Skattedirektoratet, som foretar den faktiske skjermingen i folkeregisteret. En beslutning om sperring innebærer blant annet at den trusselutsatte må flytte og holde oppholdsstedet hemmelig for omverdenen.

Kripos overtar administreringen av trusselutsattes post.

Tidsrom

Vedtaket om sperret adresse er tidsbegrenset. Vedtaket kan fornyes etter at den tidsbegrensede perioden har utløpt.

Flytting

Trusselutsatte vil alltid flyttes i tilfelle av kode 6. Dersom adressesperring vil medføre flytting må det gjennomføres en vurdering av hvor vedkommende kan flyttes trygt.

Før trusselutsatte flytter skal politiet i det distriktet den trusselutsatte flytter fra, kontakte politiet i valgt tilflyttingsdistrikt. Begrunnelsen for dette er at politiet i mottakspolitidistriktet ikke kan hjelpe den trusselutsatte dersom de ikke vet at vedkommende lever på kode.

Dersom flyttingen skal foregå over landegrensener må politiet i valgt mottaksland kontaktes.

Dersom det skal gjennomføres en internasjonal relokalisering mellom de nordiske kritesentrene skal nasjonalt politi i avsender landet kontaktes på forhånd slik at man kan vurdere en internasjonal relokalisering.

Hvis det er tilstrekkelig med en flytting mellom to nordiske land uten at den trusselutsatte trenger beskyttelsestiltak anses det som en ordinær flytting.

Koordinering og metodearbeid

Når det er endelig bestemt at beskyttelsestiltaket kode 6 eller kode 7 skal benyttes skal den ferdigbehandlede beslutningen sendes til Kripos som koordinerer og utvikler metode for tiltaket.

Politiet koordinerer prosessen og kontakter alle relevante særinstanser. Koordineringen går ut på at alle relevante instanser får nødvendig dokumentasjon til riktig tid. Slike særinstanser kan være Helfo og NAV.

Metodearbeidet innebærer å undersøke hvordan mottakspolitidistriktet må gå frem for å gjennomføre beskyttelsestiltaket. Informasjon i saken brukes da blant annet for å finne ut av hvilke registre informasjonen må slettes fra.

Praktiske utfordringer

Når den trusselutsatte har fått innvilget adressesperre er vedkommende overlatt til seg selv og de systemene og instansene som vedkommende har etablert kontakt med.

Den som lever på sperret adresse vil bli underlagt et system for **trygg postlevering**.

Det kan være krevende å opprette nye avtaler med både private og offentlige tjenester, slik som å opprette **lønnskonto**, men ved bruk av den trusselutsattes politikontakt så løses det meste.

Yrkeslivet har tidligere bydd på ulike utfordringer for personer som har levd på sperret adresse. Men det skal ikke i utgangspunktet by på problemer å jobbe mens man lever på sperret adresse.

Nettvett

Den trusselutsatte må informeres om at vedkommende ikke må lagre adressen i noen registre. Dette forhindrer blant annet kjøp av diverse tjenester som kredittkjøp og netthandling.

Det anbefales den trusselutsatte å ikke være aktiv på sosiale medier. Den trusselutsatte kan ikke ha på stedstjenester, legge ut bilder av seg selv og hvor vedkommende befinner seg, eller skrive innlegg eller dele bilder på sosiale medier slik som for eksempel Facebook, Instagram og Twitter.

Den trusselutsatte må også være påpasselig med å ikke bli avbildet av andre, dette gjelder også for den trusselutsattes barn.

I utgangspunktet skal man ikke legge ut bilder av andre uten samtykke fra den som er avbildet, men det skjer ofte at bilder blir lagt ut uten at den som er avbildet blir spurt. Dersom den trusselutsatte og/eller den trusselutsattes barn blir avbildet på sosiale medier er det viktig å få fjernet

bildene umiddelbart. Det anbefales i slike tilfeller å ta kontakt med den trusselutsattes politikontakt.

Politiet veileder skole og barnehage om deling av bilder av den trusselutsattes barn på sosiale medier.

Krypterte samtaler

Kryptering er en metode som sørger for konfidensialitet ved at informasjon ikke kan leses av uvedkommende.

Informasjonen «låses ned» med en nøkkel og kan ikke leses før man har låst den opp igjen med riktig nøkkel. Nøkkelen som brukes til å låse opp trenger ikke å være den samme som ble brukt til å låse ned informasjonen.

Be politi om særskilt veiledning for informasjon om krypterte samtaler.

TA KONTAKT MED POLITI FOR RÅD OG VEILEDNING.

Tenk over hva du deler

- Vurder hvordan du fremstiller deg selv på ulike sosiale medier
- Vær bevisst på hva slags personlig informasjon du publiserer
- Forvent at alle kan se informasjonen du deler, både om jobb og privatliv
- Se www.nettvett.no/veiledninger for informasjon, råd og veiledninger om sikrere bruk av internett

SAMVÆRSRETT

Utgangspunktet er at barn har rett til samvær med begge foreldre, selv om foreldrene bor hver for seg. Barn som er adskilt fra en av foreldrene har en rett til å opprettholde personlig forbindelse og direkte kontakt med begge foreldrene regelmessig, med mindre dette strider med hva som er barnets beste.

Hvis samvær ikke er til det beste for barnet, skal retten fastsette at det ikke skal være samvær.

Det skal tungtveiende grunner til for å nekte samvær mellom barn og forelder. Men samvær kan nektes i situasjoner hvor barnet har vært utsatt for, eller det er fare for at barnet vil bli utsatt for vold og overgrep.

I de tilfeller den som har barnet boende fast hos seg bor på sperret adresse, må det tas hensyn til at et eventuelt samvær gjennomgående må antas å medføre at beskyttelseiltaket mister sin virkning. Dette kan tilsi at samvær nektes helt. Avgjørelsen vil

avhenge av trusselbildet som foreligger, samt om det er vedkommende som ønsker samvær som utgjør trusselen eller en tredjeperson.

I praksis vil det være vanskelig, og normalt også umulig, å ivareta behovet for beskyttelse gjennom sperret adresse samtidig som en trusselutøver har del i foreldreansvaret, samværsrett, eller opplysningsrett.

Det kan ikke forventes at et barn under samværet skal klare å la være å rope så vesentlige forhold i sin tilværelse som hvor vedkommende bor. Utøvelse av foreldreansvaret forutsetter videre rett til deltagelse i barnets liv som vil medføre kunnskap om barnets bosted.

Dersom den som utgjør trusselen har eller får del i foreldreansvaret eller samværsrett, vil dette derfor innebære at den trusselutsatte får valget mellom ikke å benytte seg av beskyttelseiltaket, med den overhengende fare dette vil innebære for vedkommendes

sikkerhet, eller at det blir den trusselutsatte som må avskrive all kontakt med barnet.

Ofte vil det i disse sakene også foreligge tidligere voldsutøvelse som barnet kan ha vært vitne til. På bakgrunn av den kunnskap som nå foreligger om skadevirkningene for barn ved å være vitne til vold, vil retten i stor utstrekning ha grunnlag for å komme til en avgjørelse hvor trusselutøveren ikke gis foreldreansvar og ikke gis samværsrett i de tilfellene vedkommende må anses å utgjøre en alvorlig trussel mot den andre forelderen.

Å utsette barnets omsorgsperson for alvorlige trusler vil gjennomgående skape en tilværelse med konstant frykt som kan virke svært ødeleggende for både omsorgspersonen og barnet. Dette anses å være en omsorgssvikt overfor barnet fra trusselutøverens side. **Det er derfor ikke bare hensynet til trusselutsattes sikkerhet som tilsier at det ikke bør være samvær og felles foreldreansvar, men direkte hensynet til barnet.**

*Med overgrep forstås

psykisk eller fysisk vold eller seksuelle overgrep. Overgrep omfatter også det å være vitne til vold, som kan ha påført barnet skader og medført at barnet er redd for samværsforelderen.

ANDRE ANSVARLIGE INSTANSER

Dette er et komplekst system med stadige forandringer.
Fleksibilitet og velvilje for å finne løsninger er essensielt.

NAV

NAV får informasjon om tildeling av kode 6 eller 7 gjennom daglige overføringer fra folkeregisteret til etatens fagsystemer. Det gjelder særlige bestemmelser om taushetsplikt og det er bare saksbehandlere med særskilt tilgang som skal behandle disse sakene.

NAV (stat) har en egen enhet for behandling av saker for brukere med skjermingskode 6. Enheten heter NAV Viken. NAV Viken er ikke stedbundet.

For den kommunale tjenstedelen av NAV, så behandles sakene ved det lokale NAV kontoret. NAV Viken kan være behjelpelig med å knytte den trusselutsatte til saksbehandler ved det lokale NAV kontoret.

NAV Viken behandler **kode 6 saker**. De behandler følgende saker:

- alle saker på statlig område hvor bruker har skjermet adresse kode 6
- i tillegg alle bidragssaker (både barnebidrag og ektefellebidrag) og/eller bidragsforskudd hvor bruker har skjermet adresse i form av kode 7

Disse sakene overføres til NAV Viken når bruker har fått adressesperring i folkeregisteret.

Andre NAV enheter sin rolle når kode 6 er innvilget

Selv om saken behandles ved NAV Viken skal lokalt NAV kontor fortsatt kunne gi råd og generell veiledning til den trusselutsatte. Det lokale NAV kontoret skal også kunne være behjelpelig med å formidle søknader og lignende til NAV Viken.

Dersom NAV-enheten eller den trusselutsatte har andre spørsmål, kan NAV Viken kontaktes. Bruker kan også bruke tjenestene på Ditt NAV ved pålogging nivå 4, for eksempel bruk av BankID.

Behandling av kode 7 saker

Kode 7 sakene behandles fullt ut ved ordinære NAV-enheter og på lik linje som andre saker.

Saksbehandler må i disse sakene vise særskilt aktsomhet med ivaretagelse av taushetsplikten, og det er forbud mot utlevering av adresseinformasjon til private og andre uten lovhjemlet tilgang til adressen fra folkeregisteret.

Bidragssaker (barnebidrag og ektefellebidrag) og/eller bidragsforskudd hvor bruker har skjermingskode 7 skal derimot behandles hos NAV Viken.

Dersom den trusselutsatte har spørsmål eller behov for veiledning om adressesperring i folkeregisteret, skal vedkommende henvises til lokalt politi for nærmere informasjon.

NAV Viken sender ut orienteringsbrev til alle brukere med kode 6 med informasjon om NAV Viken og hvor det blir opplyst om kontaktinformasjon som telefonnummer og adresse.

Hva skjer når skjermingen opphører?

Når adressesperringen opphører, vil NAV få melding om opphøret gjennom de daglige oppdateringer fra folkeregisteret til fagsystemer.

Ved opphør av skjerming vil ansvaret for brukers sak overføres til det NAV-kontoret vedkommende i henhold til endringsmeldingen er bosatt. NAV-kontoret vil da få ansvaret for den videre oppfølging i saken.

HELFO

Helfo forvalter folketrygdens stønadsordninger til blant annet legemidler, tannbehandling og helsetjenester i utlandet, og oppgjør til behandlere, leverandører og tjenesteytere.

For ytterligere informasjon se helsenorge.no.

Helfo Viken behandler kode 6-saker

Helfo får informasjon om at bruker har kode 6 eller 7 via Folkeregisteret.

Det er kun utvalgte saksbehandlere som behandler kode 6-saker. Strenge rutiner følges for å ivareta sikkerhetsbehovet ved denne typen saker. Helfo Viken behandler alle typer saker innenfor Helfos område.

Behandling av kode 7-saker

Saker med kode 7 blir behandlet ved de ordinære Helfo-enhetene. Det gjelder imidlertid særlige forsiktighetsregler som saksbehandlerne skal følge.

RETTSGRUNNLAG

Sperret adresse kode 7 og strengt fortrolig adresse kode 6

- Hjemmelsgrunnlaget for gradering av opplysninger er Instruks for behandling av dokumenter som trenger beskyttelse av andre grunner enn nevnt i **sikkerhetsloven** med forskrifter (beskyttelsesinstruksen) § 4 jf. § 3. I tillegg må opplysningene kunne unntas offentlighet i medhold av **offentlighetsloven**. Se offentlighetsloven. § 13 første ledd jf. forvaltningsloven § 13 annet ledd første punktum.
- **Folkeregisterloven** § 10–4 regulerer graderte opplysninger i folkeregisteret. Politiet gis her myndighet til å beslutte gradering for alle saker med unntak av barnevernssaker

(hvor barnevernet beslutter), jf. § 10.4 annet ledd annet punktum. En endring i beslutning om gradering registreres etter melding fra barnevernstjenesten eller politiet.

- En opplysning som er gradert strengt fortrolig kan bare utleveres etter søknad som avgjøres av politiet eller barnevernstjenesten, jf. folkeregisterloven § 10–4 tredje ledd. Loven omtaler ikke opplysninger gradert fortrolig, men det kan legges til grunn at disse opplysningene kan utleveres til offentlige myndigheter, jf. Prop. 164 L (2015–2016) punkt 18.4.5.

Aktuelle internasjonale forpliktelser

Norge har sluttet seg til en rekke internasjonale avtaler som forplikter staten til å beskytte egne borgere mot vold, overgrep og annen inhuman behandling:

- **Den europeiske menneskerettighetskonvensjon** (EMK) artikkel 8 om retten til familieliv og artikkel 3 om forbud mot tortur.
- **Europarådets konvensjon** om forebygging og bekjempelse av vold mot kvinner og vold i nære relasjoner (Istanbul-konvensjonen) artikler 18–22 (prinsipper for beskyttelse og bistand til ofre) og artikler 49–58 (Etterforskning, påtale, prosesslov og vernetiltak).
- **FNs barnekonvensjon** (BK) artikkel 9 om retten til å bo med foreldrene.

Aktuelle bestemmelser

- Straffeloven § 282 **Mishandling i nære relasjoner**
- Straffeloven § 283 **Grov mishandling i nære relasjoner**
- Straffeloven § 284 **Kjønnslemlestelse**
- Straffeloven § 285 **Grov kjønnslemlestelse**
- Straffeloven § 253 **Tvangsekteskap**
- Barneloven § 42 **Barnet sin rett til samvær**
- Barneloven § 43 **Omfanget av samværet mv.**
- Barneloven § 48 **Det beste for barnet**

Andre aktuelle kilder

- Prop. 85 L (2012–2013)
- Ot.prp.nr.103 (2004–2005)
- Prop. 66 S (2016–2017)
- Ot.prp.nr.22 (2008–2009)

KONTAKT

NASJONALT KONTAKTPUNKT FOR ADRESSESPERRE

Tlf. (+47) 23 20 80 00
Faks (+47) 23 20 88 80
E-post kripos@politiet.no
Postadresse Sot 6, Postboks 2094 Vika, 0125 Oslo

**KRISESENTER
SEKRETARIATET**

ORGANISASJON FOR KRISESENTER I NORGE

post@kriसेnter.com
www.kriसेnter.com